

სახაფინირო-კოვალენტური გაზეთი, №7(23)
ოქტომბერი, 2001 წლი
ფაც 40 თეთრი

**სვანები საჭიროა მუშო
ენისა და სვანები
მატყვალების შესახებ**

2

28 სავისებრ. ჭირებაშვილი მოკავშირი

3

ԵՅՅԵՐԵԱԾՈ - ՍԱՄԱՀՈՅՅԵԼՄԵ ԹՀՈԱՅՐ

କୋଡ଼ିଙ୍ ପ୍ରାଣୀ

ლევან
გოთას
„ეკონიკა“

5

ოღნებ იარღანაშვილი

ო რ პ ე ლ ე გ ძ ი

სირკის პოლიკონი

କ୍ଷେତ୍ରପତ୍ର

6

მარინა ქაცარაგა ცეკვას პოლიტიკა - იუვიათი განსახება სრულდისას გილი პალავრებისა

4

სიტყვები პროფილში ანუ ენის მარგალიტები

7

კელისერვაციის პრინციპი - გეგმვიდრე სამუშაოებისა

თითქოსნა, საქართველოს
მთა დაბერდა, ხოლო ბარი -
უროჩენტაციოდ, ნახიცხარი-
ვით დაბორიალგბებს!

ტრადიციულად, კულტურული
ენობრივი მემკვიდრეობის მართვის
მიზანი საუკუნის მანძილზე
მთის ანკარა ნიჭიერებით
სახლდობდა, ომიანობა-ჟამი-
ანობის დროს კი ბარში დაწ-
მენდილ-დაფურილი ქართვე-
ლური გონისა და განძის სა-
ვანებს წარმოადგენდა. კომუ-
ნისტობის შავბეჭდ პერიოდ-
ში მთის მოსახლეობას ვაჭ-
კაცები ("ნარჩევი სევსურები")
მოტყუებით დაუხვრიტ-დაუ-
მარცხეს, საქონელი წად-

ცნობიერებისგან ("საგანძურო" საქართველოს კუთხეების გაცნობა-დახმარებას); გარდა ამისა, დღეს საზოგადოების დიდ ნაწილს ვერ გაუგია, რომ სახელმწიფო ხალხისაა, სახელმწიფო ძიუჯეტი ხალხის გადახახადებით დღება, დღევანდელი დე ფაქტო ხელისუფლების წარმომადგენლები კი ჩვენთვის განკუთვნილ სახსრებს - შემოსავლებსაც და სესხებსაც - კერძო ჯილდებში იდებენ (ამიტომაა ჩვენი ხელფასები ისეთი, საქართველო მსოფლიოს უდატაქეს ქვეყანად რომ ითვლება); შესაბამისად, სახელმწიფო უნივერსიტეტებს მწიო

რომდებიც სტუდენტებს უფასო ხოდ ათვენინებენ დამეს...

2. შარს ული ლამაზი უშაგი. ეალს ასთელი და მშაგალია ძარგი ამანგალი

მიმდინარე წელს ფშავში მინდოდა წამყვანი სტუდენტები, ამიტომ მე და ჩემი მოაღვილე მალხაზ დოგრაშვილი წინასწარ ჩავედით გიორგი და მზის თურმანაულების ნალილი ავებ მაღაროს ქარის სკოლა-ინტერნატში; შევხედით დასავლეთ საქართველოსადმი კუთილგანწყობილ პედაგოგოურ ქოლგმატიკს, მაგრამ სკოლის

Եղյմ՛ա օդար Մաքեցլովարտ...
Ո՞մայուս ծովու Խըրատու:
Աճածրուեցարմ մնուետ տըր-
մաճայլս բացարյ գաևածմզո-
դուցծոծագ; Կլուցեսամնար - բա-
ժամուսմա. Ծածարո բամուէիչուունե
յցացճա, զոյսիկրէ, աչցուումշտ-
յո; մանց Մայքառու: Եշայեսացու-
սձ առ տություն համվարու սեմո
սանուուս Ին յալսանեցլու-
լուցանե յօտեշլուծոծա... Ծած-
րուս յեռմու մուտերա: "Ց՞մայուս
աջորնօնեցաս դուու տապանիու-
զա եկուրդեցա; Աճրյ մը ամքենո
ար Մյմցմու"...

3. პათირა არაბული

ხევსურები - საქართველოს მდგრადი

ଓର୍ବଳ ପୁଅକାରାମ

და შეუცერებელ ლანდშაფტ-
ზე დასახლებული მთიელების
სულიერი დაშლაც დაიწყო...

ზვად გამსახურდიას ხელი-
სუფლებამ მოინდომა მთის-
თვის ფუნქციის დაბრუნება,
მაგრამ ადარ დააცალეს; პუტ-
ჩმა საბოლოო განადგურე-
ბისკენ დააქანა საქართველოს
მთიანეთი... თუ კი მთისადმი

დამოკიდებულება — ასე გაგრძელდა, რამდენიმე ათეულ წელში საქართველოს მთიანეთი ვაჟაცური სულისგან დაიშრიობდა, შედეგად კი ბარიკ საბორლოოდ გაფადანოდება!

კონკრეტულ ფაქტებსა და

დირექტორმა ერთ სტუდენტზე
ერთ ლამეში ორი ლარი მოით-
ხოვა: ბაჩანას იუბილე გვაქვს
შემოღორმაზე... სამასწავლებ-
ლოში შევარდნაძის სურათი
ეყიდა: იუბილის ფული ამას უნ-
და თხოვო და არა სტუდენ-
ტებს-მეთქი, კემწარე...

მაშინ კი გამაოგნა ივანე ქართველი შეიღობა, მაგრამ ახლა მაღლობას კუნდი, ვინაიდან, ის, ან ჩვენ რომ დაგვთანხმებოდა, ან ქუთაისის უნივერსიტეტის ექსპედიციისადმი კეთილადგანწყობილ დუშეთის განათლების განყოფილების გამგება - ქნ თინა ბანცურს, ჩვენი 51-კაციანი ექსპედიციის ასე ახლოს და ასე ლამაზად კერ გაიცნობდა ხევსურებისა და ხევსურებთს.

ერთხელ, ექსპედიციის შუა
პერიოდში, ხვეურეობიდან მარ-
ტო მოვდიოდი და შუაფხოს-
თან გზად უცნობი დაგიმგზავ-
რებ; ჭარმაგი კაცი ცნობილი
ფშაველი, კარგი ქართველი კა-
ცი იღია ფხოველი აღმოჩნდა; ის
იღო ფხოველი, ანა კალან-
დაძემ ბევრი კარგი ლექსი რომ
უძღვნა... ჟინგალთან მანქანი-
დან რომ ჩამოდიოდა, მითხრა:
სხვა ხალხი იყო; ჩემს თვალ-
წინ ჩამოილივნენ დამურთივით
დიდებული და დარბაისევლი
ფშაველები... მე მაშინვე გავი-
ფიქრებ: არა, არ ჩამოლეულან!
ახლა არის იღო ფხოველი, მე-
რე სხვა რაზიკაშვილ-ფშაველე-
ბი და ფხოველები აღიხრდე-
ბა!

ფშავის ოქმა ჩემში კიდევ ერთხელ გამამაჯრდა ექსპედიციის ბოლოს ჩარგალში ჩავლიასას: ხახლმუხუჭმის დირქტორი დიდი პოეტის შემქვიდრე მოგვარეა, ფიზიკურადაც ძალიან პატაც; მისი შეიძლი ვადას სეხნიაცაა, მაგრამ აკრავერბით დიო ლუქსებს არ წერს. დირქტორმა დაგვამაბლდა: დღეს ორ შაბათია, არ ვმუშაობთ, მაგრამ კინაიდან ასე შეირიდან ჩამოხველით, გავხსნა, რეანიდ თოთო კაცზე 50 ოქმით გადაიხადეთ ზეგანად, ხალხი არ დამათყლებითოւ... შეოდენო 20 ლარიდა გვჭინდა, მიზრობა; შე მაღლახს და კიდევ 9 კაცს შეუ

არაბულმა "ნარჩევი ხევსურები"; გარეკანზე ჯაჭვ-ჯავშანოვფ-ხანჯალ-ფარიანი ორი ხევსურის ამაყად მზირალი ფოტოა. ჩემთვის ისინი მითებში დაბადებულ-აღზრდილი ის ვაჟ ქაცები არიან, ინტუიტიურად რომ მიმკვებოდნენ ბეჭისწერას თუ ხევსურის მინდისა და სინ-

დაურისხის გაზღაპრებულ გზა-
ცისარტყელას...

abgma

ხევსურეთი დაიცალა; მხო-
ლოდ ასაკოვანი ხალხი თუდა
ინარჩუნებენ ხოველთა ხახ-
ლებსთ; აღარ არიან ქადაგის
მიერ დასახელებული ხუცეს-
ნი; ბოლო ქადაგიც 20 წლის
წინ აკრთავია ასაკი; სკოლა-

Վո՞ս ցարքօնչչալծո՞ւ; Տալո՞ւց-
զյօծե՞ս եալի՞ս օլո՞ւ մռեցօնո՞ւ...
արծ, օրէ մտլո՞ւ օյշօ եալ-

მე: აო დაბერებული მთა!

ისევ არიან ვაჟა-ცები, ისეთ-
ბიც ინგუიტიურად რომ მაჲ-
ვებიან მითიურ წინაპართა
გზაცისარტყელას, და, რაც
მთავარია, არიან ხევსურები,
რომელთაც კარგად აქვთ გაც-
ხობიერებული ხევსურთა წარ-
სელის (ღვთაესშებიც, მითებიც

და გმირებიც), აწყვი ძირ აკვთ
კი იმის ძნელად შესანარჩუ-
ნებელ-სატარებელი სახელი,
აწებებო ხევსურეთისაც და
საუროოდ, სრულიად საქართვე-
ლოს მომავალი ხერა, კველაშ
შეიძლოს მოუხმიხოს ბათირა
ირაბულს - ნარჩევ თანამედ-
როვე ხევსურს - დახვეწილ და
კანათლებულ ქართველ ინტე-
ლიგენტს (აჯობებდა მეთქა
მწიგხებარის) და მშობლეოუ-
რი კუთხის ღირსხულ წარმა-
სდებულს. ხასაჭართველოւ
ჰკლაკი ზა რომ გაქონდა,

სხვა საქართველო
სად არი...

სწორედ ბ-ნ ბათირას და მი
მსგავს ქართველთ დაეტმობის
და კორის და არა ამა თუ ი
პარტიის ჩიხორენე შემომატება
ქარიულისტ... არადა, სტალინი
ბერიას დროს მსგავსად, ას
ლაც, მითვით შემოსილი ჩვე
ნი მთაც მძიმედ დასწეროულ
ბულა მესკამურობის ხენით
(რაც არჩევნებისას აზენიტზე
ბა თურქე), ნაკლები ასპარეზი
აქვთ გულმართად ხველეულება...
თავად ბათირა არაბულს მო-
უსმინოთ:

" ხევსურეთში არ იყვნება
მდიდრები და ღარიბები; უკუ-
ლა თანასწორი იყო... 1952-56
წლებში საბჭოთა ხელისუფლე-
ბამ ხევსურეთს დიდი დაზიანე-
ბია მიუკირისებით. მოსახლეობა
დის აქცია და უნაყოფი და-
უკარგის ტერიტორიებზე დაა-
სახლა... აღმა მეუკვები მედა-
ვათებს უწესებდნენ ხევსურებს,
რათა ჩეკებ შეგვძლებოდა თა-
ვის შენახვა ამ მთებზე პირობებ-
ში; ახლა მიწის ყოველ მექა-
ნიზმზე გადასახადი გავახს შე-
წერილი, მას ემატება დუნის და
სხვა გადასახადები და ამ უძინ-
სორბა-უხელფასობაში ისევდაც
აქა-იქ შემორჩენილი ხალხი
იძულებული ხდება მაღარების

წინაპართა საღოცეა თუ ხა-
დალე და ლუქმა-ურის საშე-
გელად გადაიხვეწო... თუ ასე
ვაგრძელდა, საქართველოს
საზღვარი წერტვალამდე გად-
მოინაცვლება: 1000 მეტაზღვრუ-
ჯარისქაცე 100 ადგილობრივი
მოსახლე სჯობს მიწის დაც-
ის თვალსა ზრისით... აფხაზ-
ის მდში 21 ხვეური გაუკაცა
დაიღუა: მცირებულებები სამ-
ურისოსთვის პროცენტულად
არ მოავარეონ."

ବୁଦ୍ଧିମତୀରେ ପାଇଲା ଏହାରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ପୁରୁଷ ମୋଦାମେର୍ଗ୍ରୋ 28 ଅଜ୍ଞାନୀବ...
ଦୀର୍ଘତରେ ମୁହଁବିନ୍ଦା: କେ ଯେଉ
ଏହା କାହାର ମୂର୍ଖତାରେ ଯନ୍ମା ଉପର
ଓ ଯେତେବେଳେ ଧ୍ୟାନପଦ୍ଧତିରେ
ପାରିବାରେ... ଆଜିର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ
ଏହା ଲଙ୍ଘନ୍ତିରେ ବେଶିଦାର ଦାରୁନିଧିର
ପାଇସିଥିଲୁଗିଲୁଗି ନାହିଁମା: ଯୁଗରେ
ଯେତେବେଳେ ଯେ ବିଶ୍ଵାସିତୁଣ୍ଡିତ କାହାର
ବେଶି ତାହାରେକାରେକା ମୁହଁବି
କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟାପାରରେ - "ରାଜ୍ୟ" ଦା-
ରୁକ୍ଷରାଜୁ

რაზე მდგომარეობის გაცემი

შპოტლიური დედანა რომ კველა ერთოვს საყვარელია, ეჭვს არ იწვევს კველა ენას რომ თავისი ეროვნულობიდან გამომდინარე დადგმითი ნიშან-თვისები აქვთ და ღირსა არ სებობის - უტესარია. მსოფლიოში არ სებულ ათასობით ენას შერის ქართულ ენას რომ ღირსეული ადგილი უწინავს, ქავც ფაქტია აკი გამართლდა ითანა ზოსიძეს წინაშარმზე მეულება. ღიას, ქართული ენა მართლაც ქოთ-ერთი პირველთაგანია, რომელმაც გაუძლი ისტორიის უმთავრესა და ათასგარი მზაკვრული ხერისხით გადაგვარების მცდელობას. გაუძლი და ოცდამეტოთ საუკუნეშიც მოაწინი ძირიველი ქართულით, ფარნაგაზისა და შოთას, ილიასა და იაკბის ქართულით...

ღიას კართული არ ხედავ? ციფრიზებულ მსოფლიოში, როცა დამოუკიდებლობაც მოვიპოვთ, თოთქის კველა პირობაა შექმნილი, მსოფლიო მასშტაბის დამკირატის წელით დავიცვათ ეროვნულობა და, პირველ რიგში, დარანა. სშორედ აქად, დაუდევრობით, უგულობით თუ უასახებისმგებლობის წყალობით (უცოდინარობა გამო-

რიცხულია) გამახიჯებთ, განაგენებთ საკუთარ ენას, ერთს ბურჯის. რა ენა წარდეს, ერთც დაუცეს", ბრძანა გრ. ორბელიანმა. ეროვნულობის, ერთს ჩამოყალიბების, განვითარებისა და განმტკიცების გადამწყვეტ პირობად სწორედ ენა ითვლება. შემთხვევით არ იყო, ათასი ჯურის დამპრეკინი იღიობის ცდით განვე ცდილობდა ენის წარმევას და თუ ამას ვერ ახერხდა, საკუთარი ენის ღვევით ქართული ენის დანაგვინებას, "გამდიდრებას" ქართვოდა, უახლოესი მაგალითებიც ქარა: შეპარასის მიერ ისპაპაში ძალად ჩასხლებული ასეული ათასი ქართველი დღეს ქართულად აღარ ლაპარაკობს, არც ქრისტიანია და... აღარც ქართველია. რომენმებ საუკუნის წინ მოზაცებული მილიონობით ქართველი არც ქართულად ლაპარაკობს, არც ქრისტიანია და სხელი და გვარიც კა თურქული აქვს. მეტის რეგისტრა საქოთოდ აკრძალა ქართული ენის ხმარება საქართველოში, რის გამორჩებაც 1978 წლის პირის სკადა სახელით კავკა და გვარით კავკა რამ გაყოდა კიდევ. თვით

როცა კონსტიტუციურად სახელმწიფო წარმო რეგისტრაცია ენს გვიანონების მაშინ გადავიჩინოთ!

მოგვიწოდო კონსტიტუცია მომრაობას. დამასალა სახელით კავმირის პირობების იმპერია ქართული ენის ხმარებას, მოვისცე დამოუკიდებლობა. ხალხმაც შევით ამოსწორება:

ენის დაცვის პალატის შექმნაც ბეჭრს ნიშანებს, მაგრამ მთავრისა საქმით რა კეთდება, გამსაუთრებით ენის სიწმინდის დაცვის თვილსაზრისით. მართალია, ტელევიზით ზოგჯერ გვასწავლია რომელი გამოთქმას სწორი, მაგრამ ეს არ ემარა. გრამატიკულად სიტყვების სწორისად გამოთქმას ვინდა ჩივის, როცა თვით ამ სიტყვებს გვარომევენ და მის ნაცვლად უცხო სიტყვებს ხმარობენ სისტემატურად და საც პარლამენტში, მსამართი ინფორმაციის საშუალებები. გათომ პარლამენტით უმრავლესობა ერთმანეთის უკან უცხო ლაპარაკობის მაშინ გადავიჩინოთ!

ჩვენი ნიჭიერი უკრალისტების მომართ მაღლობის მეტი რა მეოქმინი, იმდენის აუკინებელ კანონის, სიმართლის დასაცავად მაგრამ ამ მოლო დროს ზოგიერთი მათვანმა ძალით მოქმედია უცხო სიტყვების, განსაუთრებით უკანასაზღვრის" ხსნებას, მაშინ, რო-

დაგით სანიმიმი

ძელისეოვანი ჯვარი - მეცნიერებელი საერთო სამართლისა

"დიდოსტატის მართვენის" სოუეტურ ქსოვილში უკანასაზღვრის ისყრობს სასწაულომოქმედი ქლიტოველის ჯვარი, რომელიც ღულუმინად ცხრა გირვანება იყო, სამ-ნახევარი წერთის სომალისა და წერთა-ნახევარი განისა" (ანუ წონი 3,686 კბ, 160 სმ. - სიმაღლისა და 68,5 სმ. - განისა).

ნაწარმოების მიხედვით, ეს ჯვარი მკეტრიცხლის ხისაგან უნდა ყოფილიყო გაეკეთებული.

სკეტიცხოველი უფლის კვრით მოსული ნაძვის ხისაგან გამოთლილ სკატს ეწოდა. ეს იყო სასწაულომოქმედი სკატი, რომლის აღმართვაც აღამანთვან გვრავნ შეძლო. და, როცა გულგებული ურვისაგან და მწუხარ" მეფე მირიანი სასახლეში წამრანდა, წმინდა ნინო კა მწარ გოდებით დაადგნდა ცრემლთა სუეტსა მას ზედ", "ზედა მიადგა ჭაბუკი ერთ ყოვლადე ვათლით და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" მეფე მირიანი სასახლეში წამრანდა, წმინდა ნინო კა მწარ გოდებით დაადგნდა ცრემლთა სუეტსა მას ზედ", "ზედა მიადგა ჭაბუკი ერთ ყოვლადე ვათლით და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" (მოქცევა ქართლისა).

ასე აღიმართა ცხოველი (ცოცხალი) სკატი (ქრისტიანული საქართველოს სტორის ეს უბიშვილეული განვითარების მოუნებრული აღმეტებლი ხატზე საქართველოს დიდება), რომელზეც სკატცხოვლის ტაძარი დაფუძნდნა.

მოწავლებს, რომლების მიხედვით, ეს უფლის სკატიცხოლის სტორის ეს უბიშვილეული განვითარების მოუნებრული აღმეტებლი ხატზე საქართველოს დიდება, რომელიც სკატცხოვლის ტაძარი და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" მეფე მირიანი სასახლეში წამრანდა, წმინდა ნინო კა მწარ გოდებით დაადგნდა ცრემლთა სუეტსა მას ზედ", "ზედა მიადგა ჭაბუკი ერთ ყოვლადე ვათლით და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" (მოქცევა ქართლისა).

ასე აღიმართა ცხოველი (ცოცხალი) სკატი (ქრისტიანული საქართველოს სტორის ეს უბიშვილეული განვითარების მოუნებრული აღმეტებლი ხატზე საქართველოს დიდება), რომელზეც სკატცხოვლის ტაძარი დაფუძნდნა.

მოწავლებს, რომლების მიხედვით, ეს უფლის სკატიცხოლის სტორის ეს უბიშვილეული განვითარების მოუნებრული აღმეტებლი ხატზე საქართველოს დიდება, რომელიც სკატცხოვლის ტაძარი და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" მეფე მირიანი სასახლეში წამრანდა, წმინდა ნინო კა მწარ გოდებით დაადგნდა ცრემლთა სუეტსა მას ზედ", "ზედა მიადგა ჭაბუკი ერთ ყოვლადე ვათლით და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" (მოქცევა ქართლისა).

ასე აღიმართა ცხოველი (ცოცხალი) სკატი (ქრისტიანული საქართველოს სტორის ეს უბიშვილეული განვითარების მოუნებრული აღმეტებლი ხატზე საქართველოს დიდება), რომელზეც სკატცხოვლის ტაძარი დაფუძნდნა.

მოწავლებს, რომლების მიხედვით, ეს უფლის სკატიცხოლის სტორის ეს უბიშვილეული განვითარების მოუნებრული აღმეტებლი ხატზე საქართველოს დიდება, რომელიც სკატცხოვლის ტაძარი და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" მეფე მირიანი სასახლეში წამრანდა, წმინდა ნინო კა მწარ გოდებით დაადგნდა ცრემლთა სუეტსა მას ზედ", "ზედა მიადგა ჭაბუკი ერთ ყოვლადე ვათლით და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" (მოქცევა ქართლისა).

ასე აღიმართა ცხოველი (ცოცხალი) სკატი (ქრისტიანული საქართველოს სტორის ეს უბიშვილეული განვითარების მოუნებრული აღმეტებლი ხატზე საქართველოს დიდება), რომელზეც სკატცხოვლის ტაძარი დაფუძნდნა.

მოწავლებს, რომლების მიხედვით, ეს უფლის სკატიცხოლის სტორის ეს უბიშვილეული განვითარების მოუნებრული აღმეტებლი ხატზე საქართველოს დიდება, რომელიც სკატცხოვლის ტაძარი და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" მეფე მირიანი სასახლეში წამრანდა, წმინდა ნინო კა მწარ გოდებით დაადგნდა ცრემლთა სუეტსა მას ზედ", "ზედა მიადგა ჭაბუკი ერთ ყოვლადე ვათლით და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" (მოქცევა ქართლისა).

ასე აღიმართა ცხოველი (ცოცხალი) სკატი (ქრისტიანული საქართველოს სტორის ეს უბიშვილეული განვითარების მოუნებრული აღმეტებლი ხატზე საქართველოს დიდება), რომელზეც სკატცხოვლის ტაძარი დაფუძნდნა.

მოწავლებს, რომლების მიხედვით, ეს უფლის სკატიცხოლის სტორის ეს უბიშვილეული განვითარების მოუნებრული აღმეტებლი ხატზე საქართველოს დიდება, რომელიც სკატცხოვლის ტაძარი და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" მეფე მირიანი სასახლეში წამრანდა, წმინდა ნინო კა მწარ გოდებით დაადგნდა ცრემლთა სუეტსა მას ზედ", "ზედა მიადგა ჭაბუკი ერთ ყოვლადე ვათლით და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" (მოქცევა ქართლისა).

ასე აღიმართა ცხოველი (ცოცხალი) სკატი (ქრისტიანული საქართველოს სტორის ეს უბიშვილეული განვითარების მოუნებრული აღმეტებლი ხატზე საქართველოს დიდება), რომელზეც სკატცხოვლის ტაძარი დაფუძნდნა.

მოწავლებს, რომლების მიხედვით, ეს უფლის სკატიცხოლის სტორის ეს უბიშვილეული განვითარების მოუნებრული აღმეტებლი ხატზე საქართველოს დიდება, რომელიც სკატცხოვლის ტაძარი და არ გვარი და არ გვარი და არ გვარი" მეფე მირიანი სასახლეში წამრანდა, წმინდა ნინო კა მწარ გოდებით დაადგნდა ცრემლთა სუეტსა მას ზედ", "ზედა